

INNSPILL FRA NETTVERK AV PETROLEUMSKOMMUNER (NPK) TIL ARBEIDET MED STORTINGSMELDINGEN OM LANGSIKTIG VERDISKAPING FRA NORSKE ENERGIRESSURSER

1. INNLEDNING

Det vises til olje og energiminister Tina Brus invitasjon 12. november 2020 til å komme med innspill til regjeringens arbeid med stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser. Regjeringen har med frist 10. desember bedt om to typer innspill:

- 1) Innspillet til arbeidet med stortingsmeldingen generelt
- 2) Innspill til arbeidet med veikart for hydrogen

Nettverk av petroleumskommuner (NPK) ble stiftet 17. juni 2011 som et samarbeid for kommuner med landanlegg for olje og gass. NPKs medlemmer er kommunene Alver, Aure, Aukra, Austrheim, Bokn, Hammerfest, Tysvær og Øygarden, samt Nordkapp som assosiert medlem. Kommunene er vertskap blant annet for landanleggene Melkøya, Tjeldbergodden, Nyhavna, Mongstad, TCM, Kollsnes, Sture, Kårstø og eventuelle framtidige nye anlegg i Nordkapp.

NPKs hovedoppgave er å fremme forpliktende samarbeid mellom kommunene, olje- og gasselskapene og statlige myndigheter om næringsutvikling basert på ressursene fra petroleumsanlegg.

NPK har et særlig fokus på miljø- og klimabasert utvikling som er relevante for næringen, og som kan bidra til det grønne skiftet. Som ledd i dette arbeidet har NPK sammen med Industrikommunene arrangert eget seminar om hydrogen 25 mai 2020.

Nedenfor følger i punkt 2 innspill til arbeidet med stortingsmeldingen generelt, mens innspill til arbeidet med veikart for hydrogen fremgår av punkt 3.

2. INNSPILL TIL ARBEIDET MED STORTINGSMELDINGEN GENERELT

Enhver kjent energiinnvinning av noe størrelse, med unntak av solenergi i bestemte former, medfører negative virkninger på naturmangfoldet. FNs klimapanel og naturpanel har slått fast at verden står foran to globale kriser sterkt knyttet til den globale energiforsyningen: klimakrisen og tapet av naturmangfold. Og disse to kriser er ansett likeverdige. Verdens forbruk belaster jorda langt mer enn jorda tåler.

Norge er en av verdens fremste energinasjoner, både til havs og til lands og innenfor olje- og gass og fornybar energi. Vår langsiktige utnyttelse av energiresursene har derfor ikke bare betydning for egen verdiskaping og velferd, men også for om og hvor raskt vi løser de to kriser verden står i.

NPK deler regjeringens beskrivelse om at norsk olje- og gassnæring skaper store verdier og ringvirkninger, men er inne i en mer moden fase. Mulighetene for å skape arbeidsplasser, industriell utvikling og verdier for samfunnet fra petroleumsressursene fremover er fortsatt store, men de neste tiårene vil se annerledes ut enn tiårene som ligger bak oss.

NPK vil særlig fremheve følgende til regjeringens arbeid med stortingsmeldingen om langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser:

- Våre energiressurser har tjent landet godt og er hovedårsaken til vår velstand i dag. Petroleumsvirksomheten er vår viktigste næring, bidrar til store verdier for fellesskapet og sysselsetter flere hundre tusen mennesker i hele landet. Måten vi forvalter de enorme petroleumsinntektene på sikrer også at de kommer hele folket til gode.
- En politikk for langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser må tilpasses disse globale utfordringene og FNs bærekraftsmål. Vår særlige kompetanse på energiutbygging og våre uutnyttede energiressurser både til havs og til lands, pålegger oss spesielle forpliktelser, men også store politiske og forretningsmessige muligheter i fremtidens globale energipolitikk.
- Det påligger Norge et særlig ansvar å redusere klimaavtrykket og å stanse tapet av natur. Vår langsiktige energipolitikk må utformes innenfor slike rammer og med Parisavtalen og norske miljømål som rammeverk.
- Det samlede rammeverket rundt petroleumsnæringen, som i hovedsak er en videreføring av rammeverket rundt vannkraftsektoren med tungt offentlig eierskap, konsesjonsregler og særlige skatteregler har vært fremtidsrettet, effektivt og tjent det norske samfunn godt. Vår langsiktige energipolitikk må bygge videre på slike institusjonelle ordninger, og med positive fordelingsregler av verdiskapingen som også tilgodeser de lokalsamfunn som bidrar med sine naturressurser og verdifulle areal til fortsatt energiinnvinning.
- Næringen er i dag under omstilling til fornybarsamfunnet, og vil være en viktig bidragsyter for en slik omstilling, samtidig som verdiskapingen sikrer at dagens velferdsnivå videreføres. Europa vil fortsatt trenge olje og gass fra Norge, og vår teknologi fra sokkelen vil være et viktig konkurransefortrinn i utviklingen av andre energiformer i kombinasjon med karbonfangst og lagring.
- Dersom norsk gass erstatter Europas kullkraft, vil vi kunne halvere klimagassutslippene.
- Næringens egen klimastrategi innebærer 40% utslippskutt innen 2030, og nær nullutslipp i 2050.
- Med næringens teknologi og kompetanse er havvind allerede et stort satsingsområde. Det kan bli en ny global eksportnæring for norske selskaper og med mange arbeidsplasser i Norge, samtidig som havvind kan bidra i elektrifiseringen av petroleumsinstallasjonene på sokkelen.
- Dette sammen med en landbasert blå hydrogenproduksjon i kombinasjon med CO₂-fangst og -lagring ved bruk av eksisterende infrastruktur vil kunne omdanne petroleumsnæringen til en viktig brikke i overgangen til fornybarsamfunnet.
- Det er også et stort potensial for å utnytte spillvarmen fra landanleggene for gassvirksomhet. Med få unntak går spillvarmen i stor grad på havet, i stedet for utnyttelse eksempelvis i landbaserte oppdrettsanlegg.
- Datalagringsentre er arealkrevende og bør etableres i tilknytning til andre industriområder. Også datalagringsbedrifter frembringer spillvarme som bør kunne utnyttes samlet i en sirkulærøkonomi.

3. INNSPILL TIL ARBEIDET MED VEIKART FOR HYDROGEN

NPK er enig i at hydrogen og CO₂-håndtering på sikt kan bli nye vekstområder for norsk næringsliv. Hydrogen vil både kunne erstatte olje og gass og tjene som en del av forsyningsikkerheten, også fordi behovet for det vil øke med introduksjonen av fornybar elektrisitet fra sol og vind.

NPK mener det er svært viktig at regjeringen, som en oppfølging av nasjonal strategi for hydrogen, i et nytt veikart for hydrogen fremhever den blå hydrogenproduksjonens¹ fortrinn både hva gjelder volum og pris.

NPK mener at regjeringen og Stortinget bør legge til rette for

- en mer inngående analyse av hvilke tiltak som må til for å øke etterspørselen etter hydrogen. I transportsektoren ligger det største potensiale for bruk av hydrogen som drivstoff i varebiler, lastebiler og større personbil. Nesten all bruk av hydrogen skjer i dag i industrien, hvor den største andelen brukes i ammoniakkproduksjon og olje-raffinering.
- at den blå hydrogenproduksjon lokaliseres i nær tilknytning til de etablerte landanleggene for olje og gass.
- at blå hydrogenproduksjon i størst mulig grad kan skje i kombinasjon med CCS. I dag produseres 96% av alt hydrogen fra fossile kilder uten CCS.
- at etablert infrastruktur utnyttes så langt det lar seg gjøre. Det bør iverksettes nærmere analyser for hvordan eksisterende rørledninger for olje og gass kan benyttes som transport CO₂ og av hydrogen.

Flere av NPKs medlemskommuner har over tid arbeidet sammen med næringen med en kartlegging av hydrogenproduksjon fra olje og gass. Sammen med Industrikommunene arrangerte NPK et seminar om hydrogen 25. mai 2020, hvor også statssekretæren i OED holdt innlegg.

NPK vil påpeke at det er sentralt at vertskommunenes rolle som den primære arealforvalter ikke svekkes. Kommunene er i motsetning til departementer og direktorater sektorovergripende, og skal som planmyndighet vekte alle hensyn for og imot aktuelle tiltak, både av nasjonal og lokal karakter og av klima- og miljømessig karakter..

NPK vil videre understreke at for en vellykket satsing på hydrogen skal la seg realisere, må ikke kun næringen, men også kommunene involveres, slik at kommunene settes i stand til å kunne ivareta sin rolle som vertskommuner, og med den nødvendige tilrettelegging av gode tjenestetilbud for bedriftene og bedriftens ansatte.

Aksdal, 8. desember 2020

Sigmund Lier

Styreleiar Nettverk for petroleumskommunar (NPK)

¹ (Blå hydrogenproduksjon er definert som produksjonen som baseres på dampreforming fra gass eller gassifisering av olje).

